

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยพายัพ ชั้นปีที่ 2-4 เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) เพื่อศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ ความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และหาสมการพยากรณ์ความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยพายัพ ชั้นปีที่ 2-4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548 โดยผู้ศึกษาได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ 2 ขั้นตอน คือ

1. ศึกษาจากเอกสาร (Documentary) ศึกษาโดยค้นคว้าจากหนังสือ วารสาร บทความ วิทยานิพนธ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. ศึกษาภาคสนาม (Field Study) ศึกษาโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยพายัพ ภาคปกติ ชั้นปีที่ 2-4 ที่ลงทะเบียนในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 3,711 คน (สำนักทะเบียนและบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยพายัพ, 2548)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาคั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ ผู้วิจัยจึงกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยการประมาณจากประชากร โดยใช้ 10 % ของประชากรทั้งหมด (ยูวดี ฤาชา และคณะ, 2543:84) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 371 คน เพื่อให้เกิดความเชื่อถือและลดการคลาดเคลื่อน ผู้วิจัยจึงเพิ่มขนาดของกลุ่มตัวอย่างเป็น 400 คน จากนั้นนำกลุ่มประชากรของนักศึกษาแต่ละคณะทั้ง 9 คณะมาเลือก

ตัวอย่างในสัดส่วนที่เหมาะสม โดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยใช้สูตร (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2546:15)

$$n_i = \frac{N_i(n)}{N}$$

ได้กลุ่มตัวอย่างดังตาราง

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามคณะ

คณะ	จำนวนประชากร(คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง(ร้อยละ)
มนุษยศาสตร์	461	49 (12.5)
ศาสนศาสตร์แมคกิลวารี	55	7 (1.7)
สังคมศาสตร์	750	80 (20.2)
นิติศาสตร์	473	51 (12.8)
บริหารธุรกิจ	1,004	108 (27.0)
บัญชี การเงินและการธนาคาร	281	31 (7.5)
พยาบาลศาสตร์แมคคอร์มิค	385	41 (10.3)
วิทยาศาสตร์	226	25 (6.0)
เศรษฐศาสตร์	76	8 (2.0)
รวม	3,711	400(100.0)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามประกอบด้วย 6 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย เพศ อายุ ชั้นปี คณะที่เรียน เกรดเฉลี่ยรวม จำนวนสมาชิกในชั้นเรียน จำนวนเพื่อนสนิท ความสัมพันธ์กับอาจารย์ที่ปรึกษาทัศนคติต่อคณะที่เรียน ทัศนคติต่อมหาวิทยาลัย ที่อยู่ปัจจุบัน รายได้ต่อเดือน วิธีการใช้เมื่อเกิดปัญหา เป้าหมายของการศึกษา การศึกษาของบิดามารดา อาชีพของบิดามารดา รายได้ของครอบครัวต่อเดือน รูปแบบการเลี้ยงดู ลำดับที่ของบุตร จำนวนพี่น้อง ความคาดหวังของบิดามารดา ความสัมพันธ์กับบุคคลใน

ครอบครัว การเข้าร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัย และจำนวนครั้งของการเข้าร่วมประชุมใหญ่ (Assembly)

ตอนที่ 2 แบบวัดลักษณะบุคลิกภาพ ใช้แบบประเมินตนเองตามแนวคิด T.A (Transactional Analysis) พัฒนาโดย สุชีรา ภัทรายุทธวรรณ (2541) ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 30 ข้อ เป็นแบบวัดแบบ 7 มาตรฐาน แต่ละข้อให้คะแนนดังนี้

ไม่จริงเลย	หมายถึง	0
ไม่ค่อยจริง	หมายถึง	1
จริงเพียงเล็กน้อย	หมายถึง	2
จริงพอสมควร	หมายถึง	3
จริงค่อนข้างมาก	หมายถึง	4
จริงมาก	หมายถึง	5
จริงมากที่สุด	หมายถึง	6

รวมคะแนน โดยแบ่งเป็นกลุ่มของบุคลิกภาพดังนี้

ข้อ 1 - 6 เป็นบุคลิกภาพแบบ CP

ข้อ 7-12 เป็นบุคลิกภาพแบบ NP

ข้อ 13-18 เป็นบุคลิกภาพแบบ A

ข้อ 19-24 เป็นบุคลิกภาพแบบ FC

ข้อ 25-30 เป็นบุคลิกภาพแบบ AC

การแปลผล

รวมคะแนนในแต่ละหมวดแล้วพิจารณาคะแนนสูงสุด

ตอนที่ 3 แบบการเห็นคุณค่าในตนเอง ใช้แบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเองของโรเซ็นเบิร์ก (Rosenberg Self Esteem Scale) พัฒนาโดยรูปนิย์ ตั้งจิตภักดีสกุล(2545) ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 10 ข้อ เป็นแบบวัดแบบ 4 มาตรฐาน แต่ละข้อให้คะแนนดังนี้

ข้อคำถามด้านบวก 5 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1,3,4,7,10 แต่ละข้อให้คะแนนดังนี้

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้	1 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ให้	2 คะแนน
เห็นด้วย	ให้	3 คะแนน
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้	4 คะแนน

ข้อคำถามด้านลบ 5 ข้อ ได้แก่ ข้อ 2,5,6,8,9 แต่ละข้อให้คะแนนดังนี้

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้	4 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ให้	3 คะแนน
เห็นด้วย	ให้	2 คะแนน
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้	1 คะแนน

การแปลผล

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.99 หมายถึง	เห็นคุณค่าในตนเองระดับต่ำ
ค่าเฉลี่ย 2.00-2.99 หมายถึง	เห็นคุณค่าในตนเองระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 3.00-4.00 หมายถึง	เห็นคุณค่าในตนเองระดับสูง

ตอนที่ 4 แบบวัดระดับความเครียด ใช้แบบวัดระดับความเครียดของกรมสุขภาพจิต (2543) ซึ่งได้มีการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ได้ค่า Cronbach's Alpha Coefficient = 0.75-0.85 ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 20 ข้อ แต่ละข้อให้คะแนนดังนี้

ไม่เคยเลย	ให้ 0 คะแนน
เป็นครั้งคราว	ให้ 1 คะแนน
เป็นบ่อย ๆ	ให้ 2 คะแนน
เป็นประจำ	ให้ 3 คะแนน

การแปลผล

คะแนน 0-5	หมายถึง เครียดอยู่ในเกณฑ์ระดับต่ำกว่าปกติ
คะแนน 6-17	หมายถึง เครียดอยู่ในระดับปกติ
คะแนน 18-25	หมายถึง เครียดสูงกว่าปกติเล็กน้อย
คะแนน 26-29	หมายถึง เครียดปานกลาง
คะแนน 30 ขึ้นไป	หมายถึง เครียดมาก

ตอนที่ 5 แบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ปรับปรุงจากแบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของฉัตรสุดา หาญประกอบสุข (2541) มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบมาตราวัด 5 ระดับ เพื่อวัดความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมเกี่ยวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ จำนวน 32 ข้อ โดยแบ่งเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ข้อคำถามด้านบวกได้แก่ข้อ 1,2,3,4,5,6,7,8,9,11,13,15,17,18,19,21,22,23,24, 25,26,27,28,30,32 แต่ละข้อให้คะแนนดังนี้

ไม่บ่อยครั้งที่สุด	ให้	1 คะแนน
ไม่บ่อยครั้ง	ให้	2 คะแนน
บางครั้ง	ให้	3 คะแนน
บ่อยครั้ง	ให้	4 คะแนน
บ่อยครั้งที่สุด	ให้	5 คะแนน

ข้อคำถามด้านลบ ได้แก่ ข้อ 10,12,14,16,20,29,31 แต่ละข้อให้คะแนนดังนี้

ไม่บ่อยครั้งที่สุด	ให้	5 คะแนน
ไม่บ่อยครั้ง	ให้	4 คะแนน
บางครั้ง	ให้	3 คะแนน
บ่อยครั้ง	ให้	2 คะแนน
บ่อยครั้งที่สุด	ให้	1 คะแนน

การแปลผล

ค่าเฉลี่ย 1.00-2.33 หมายถึง มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในระดับต่ำ

ค่าเฉลี่ย 2.34-3.67 หมายถึง มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.68-5.00 หมายถึง มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในระดับสูง

ตอนที่ 6 แบบทดสอบความฉลาดทางอารมณ์ ใช้แบบทดสอบความฉลาดทางอารมณ์ของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2543) ซึ่งได้มีการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ได้ค่า Cronbach's Alpha Coefficient = 0.75-0.85 ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 52 ข้อ โดยแบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านดี ด้านเก่ง และด้านสุข โดยแบ่งเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ข้อคำถามด้านบวก ได้แก่ ข้อ 1,4,6,7,10,12,14,15,17,20,22,23,25,28,31,32,34,36, 38,39,41,42,43,44,46,48,49,50 แต่ละข้อให้คะแนนดังนี้

ไม่จริง	ให้	1 คะแนน
จริงบางครั้ง	ให้	2 คะแนน
ค่อนข้างจริง	ให้	3 คะแนน
จริงมาก	ให้	4 คะแนน

ข้อคำถามด้านล่าง ได้แก่ ข้อ 2,3,5,8,9,11,13,16,18,19,21,24,26,27,29,30,33,35, 37,40,45,47,51,52 แต่ละข้อให้คะแนนดังนี้

ไม่จริง	ให้	4 คะแนน
จริงบางครั้ง	ให้	3 คะแนน
ค่อนข้างจริง	ให้	2 คะแนน
จริงมาก	ให้	1 คะแนน

เกณฑ์ปกติของคะแนนแบบทดสอบความฉลาดทางอารมณ์ของกรมสุขภาพจิต แสดงดัง ตารางที่ 2

ตารางที่ 3.2 เกณฑ์ปกติของคะแนนแบบทดสอบความฉลาดทางอารมณ์ของกรมสุขภาพจิต ด้านดี ด้านเก่งและด้านสุข ของกลุ่มตัวอย่าง อายุ 18-25 ปี (N=1,219)

องค์ประกอบ	เกณฑ์ปกติ
ความฉลาดทางอารมณ์รวม	138-170
1. ด้านดี(ข้อ 1-18)	48-58
1.1 ควบคุมตนเอง	14-18
1.2 เห็นใจผู้อื่น	15-21
1.3 รับผิดชอบ	17-23
2. ด้านเก่ง(ข้อ 19-36)	45-59
2.1 มีแรงจูงใจ	15-21
2.2 ตัดสินใจและแก้ปัญหา	14-20
2.3 สัมพันธภาพ	15-21
3. ด้านสุข (ข้อ 37-52)	42-56
3.1 ภูมิใจตนเอง	9-13
3.2 พอใจชีวิต	16-22
3.3 สุขสงบทางใจ	15-21

การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ผู้วิจัยหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยการนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับนักศึกษา ชั้นปีที่ 2-4 ที่ไม่ได้รับคัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งสิ้น 30 คน เพื่อตรวจสอบความชัดเจนของ ภาษา ปัญหาอุปสรรค ระยะเวลาในการตอบแบบสอบถามและตรวจสอบความเชื่อมั่นของ แบบสอบถาม หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของ ครอนบาค (Cronbach's Coefficient Alpha) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามดังนี้ แบบวัด ลักษณะบุคลิกภาพ = 0.85 แบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง = 0.78 แบบวัดระดับความเครียด = 0.94 แบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ = 0.81 และแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ = 0.89

การรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยดำเนินการเป็นขั้นตอนดังนี้

1. คัดเลือกและสุ่มตัวอย่างตามเกณฑ์ที่กำหนด ให้ครอบคลุมนักศึกษา ชั้นปีที่ 2-4 ทั้ง 9 คณะ
2. เก็บข้อมูลโดยการแนะนำตัว ชี้แจงวัตถุประสงค์ ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ระยะเวลาในการตอบแบบสอบถาม พร้อมทั้งขอความร่วมมือในการวิจัยจากกลุ่มตัวอย่าง
3. เมื่อกลุ่มตัวอย่างยินดีเข้าร่วมงานวิจัย ผู้วิจัยจึงแจกแบบสอบถาม และให้เวลาในการตอบแบบสอบถาม
4. เมื่อกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยตรวจสอบคำตอบที่ได้รับอีกครั้งให้ครบถ้วนตามข้อคำถามทั้งหมด
5. เมื่อได้แบบสอบถามครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ ผู้วิจัยจึงทำการลงรหัส และวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS for Windows Version 14.0 มีขั้นตอนการวิเคราะห์ตามลำดับดังนี้

1. แจกแจงความถี่และร้อยละของข้อมูลทั่วไป
2. หาค่า mean และ S.D. คำนวณการเห็นคุณค่าในตนเองและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
3. หาค่า sum คำนวณบุคลิกภาพ ระดับความเครียดและคะแนนความฉลาดทางอารมณ์
4. วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)
5. หาความสัมพันธ์ของความฉลาดทางอารมณ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)